

ШКІЛЬНА ОСВІТА ІЗРАЇЛЮ В ЗМІЦНЕННІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ – ПІДГОТОВЦІ ДО НАЦІОНАЛЬНОГО СПРОТИВУ. ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ

Івахів О.С., Платонов М.О.

***Національна академія сухопутних військ
імені гетьмана Петра Сагайдачного, м. Львів***

У роботі розглянуто питання ролі та місця шкільної освіти Ізраїлю в системі національної безпеки та її досвід в підготовці громадян України до національного спротиву.

Система освіти Ізраїлю безпосередньо включена до реалізації низки завдань стратегії зміцнення національної безпеки, їй відводять головну роль у формуванні інтелектуального, соціального, ціннісного, громадянсько-культурного підґрунтя для захисту й зміцнення державності.

Важливе місце в освітньому процесі відведено школам. Тут можна виділити декілька важливих складових:

- розгалуженість системи шкільної освіти – широкий вибір сприяє зміцненню соціальної злагоди та внутрішній легітимізації влади, яка забезпечує можливості такого вибору, що є важливим підґрунтям національної безпеки;
- спрямованість на розвиток здібностей і талантів студентів (школярів в Ізраїлі), на їх ґрунтовну підготовку до компетентної реалізації базових громадянських прав та виконання обов'язків;
- поєднання міністерського регулювання та шкільної автономії у формуванні навчальних програм (75 % навчальної програми - міністерський блок, 25% - громадянський (визначається комітетом з освіти кожної школи));
- курси з громадянознавства і громадянських прав – гуманітарна складова освіти, яка забезпечує не лише громадянську ідентичність та єдність, але й домінування «демократичного громадянства» в умовах, коли війна об'єктивно сприяє поширенню «войовничого громадянства» за умов неупередженого подання матеріалів та утримання від пропаганди;
- обов'язковість щорічних піших прогулянок країною;
- функціонування «демократичних шкіл» - справжніх інститутів громадянського суспільства, із найбільш досконалою системою самоврядування, міні-моделей демократичної держави, у якій функціонують всі головні інститути демократії й реалізуються базові принципи;

Ізраїльська модель шкільної освіти у цивілізованих країнах визнається необхідним пазлом демократичного суспільства, якого зараз багатьом не вистачає, особливо в Україні із її пострадянської моделлю школи, де учасники освітнього процесу досі свято вірять, що самоврядування – це ретельне виконання планів школи та розпоряджень. Також з точки зору адаптації ізраїльського досвіду доцільними є: відхід від стандартизованої шкільної освіти; включення системи шкільної освіти до реалізації завдань у галузі національної безпеки; становлення школи як інституту громадянського суспільства та реальної громадянської соціалізації молоді згідно із базовими принципами функціонування «демократичних шкіл», дієвих самоврядування, академічної автономії й індивідуалізації освіти.